



Република Србија  
ОСНОВНИ СУД У БЕЧЕЈУ  
Број: П. 2869/2013  
Дана: 10.02.2014. године  
Бечеј

## У И М Е Н А Р О Д А

Основни суд у Бечеју, по судији Борки Кореној, у правној ствари тужиоца **КОРАЋ РАДОЈА** из Бечеја, ул. Ботра бр. 4, кога заступају адвокати ЗАК Субаков-Злоколица-Драпшин-Станојев из Бечеја, против туженог **РЕПУБЛИЧКИ ФОНД ЗА ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ** Београд, ул. Др Александра Костића бр. 9, ради накнаде материјалне штете, вредност спора 312.519,24 динара, донео је дана 10.02.2014. године, након одржане усмене, главне и јавне расправе, следећу

## П Р Е С У Д У

Прецизирани тужбени захтев тужиоца **УСВАЈА СЕ У ЦЕЛОСТИ.**

**ОБАВЕЗУЈЕ СЕ** тужени **РЕПУБЛИЧКИ ФОНД ЗА ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ** да тужиоцу **КОРАЋ РАДОЈУ**, ЈМБГ: 2003964830041 из Бечеја, ул. Ботра бр. 4, на име накнаде материјалне штете због неисплаћене разлике месечних износа пензије за период од **01.01.2008.** године до **01.12.2013.** године исплати на име главнице потраживања износ од **307.365,77** динара, на име законске камате за исти период износ од **162.859,48** динара, као и износ законске затезне камате на износ главнице од **307.365,77** динара почев од **02.12.2013.** године, све у року од 8 дана од дана доношења ове пресуде, под претњом извршења.

**ОБАВЕЗУЈЕ СЕ** тужени да тужиоцу исплати трошкове парничног поступка у износу од **70.500,00**, са законском затезном каматом у року од 8 дана од дана доношења ове пресуде, под претњом извршења.

## Образложење

Дана 13.02.2013. године тужилац је, путем свог пуномоћника, поднео овом суду тужбу против горе означеног туженог ради накнаде материјалне штете проузроковане незаконитим поступањем туженог, односно неисплаћивањем пуних месечних износа припадајуће пензије тужиоцу, у којој је наведено, између осталог, да је тужилац корисник права на старосну пензију коју је до 01.01.2012. године остваривао код Фонда за социјално осигурање војних осигураника (Фонд СОВО), а од тада код туженог који је преузео имовину, права и обавезе Фонда СОВО у погледу пензијског и инвалидског осигурања војних осигураника. Даље је наведено да су решењем туженог од 25.01.2008. године ванредно усклађене, односно повећане пензије за 11,06 % почев од 01.01.2008. године, те да је, сагласно динамици и начину усклађивања пензија цивилних осигураника, тужени био дужан да усклади и пензију тужиоца. Како тужени наведено није учинио, ни по службеној дужности, нити по захтеву тужиоца, тужиоцу је нанета материјална штета у износу од 312.519,24 динара. Тужбом је указано да је одредбом члана 193 Закона о војсци Србије, који је ступио на снагу 01.01.2008. године, прописано да се усклађивање пензија војних осигураника остварених до дана ступања на снагу поменутог закона, као и пензија остварених по ступању на снагу истог, врши по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање. Наведено је да тужени није вршио исплату пензија тужиоцу према елементима о ванредном усклађивању пензија правдајући се да то не чини из разлога што се ово усклађивање односило на 2007. годину, односно годину када тужилац није био у систему ПИО. Даље је наведено да се у време доношења решења о ванредном усклађивању тужилац налазио у систему Републичког фонда за ПИО па да је самим тим и он, као и сви други пензионери, имао право на прописано ванредно усклађивање од 11,06 % почев од 01.01.2008. године. Тужбом је истакнуто да је изнето становиште у потпуности подржао Уставни суд Србије који је у бројним одлукама заузео јасан став да се и на војне пензионере који су се налазили у систему републичког ПИО од 01.01.2008. године има применити Закон о пензијском и инвалидском осигурању, што значи да је и тужилац као и сви други пензионери имао право на ванредно усклађивање пензије почев од 01.01.2008. године. Имајући у виду све наведено, тужилац је предложио да суд донесе пресуду којом ће постављени тужбени захтев у целости усвојити, обавезати туженог да тужиоцу накнади причињену материјалну штету заједно са трошковима поступка, како је то ближе описано у петиту тужбе, и да туженог ослободи обавезе плаћања судске таксе у овој правној ствари.

У одговору на тужбу тужени се у целости противио тужби и постављеном тужбеном захтеву, и при томе истакао приговор стварне ненадлежности суда уз образложење да одлучивање о ванредном повећању пензија не спада у надлежност судова опште надлежности већ у надлежност управних органа, односно Управног суда. Надаље, тужени је навео да је тужба неразумљива будући да тужилац потражује разлике између исплаћених и потраживаних износа пензије ванредно усклађених са 11,06 % почев од 01.01.2008. године, те да разлику потражује у периоду од 01.01.2008. године до 31.12.2012. године са законском затезном каматом, а као доказ је доставио решење о ванредном усклађивању од 05.12.2007. године. Даље, у одговору је истакнуто и да је, имајући у виду да је тужба поднета дана 13.02.2013. године, тужиоцу застарело право да у судском поступку потражује накнаду штете

будући да је предмет потраживања ванредно усклађивање износа пензија за 2007. годину. Тужени је навео да је неосновано потраживање законске затезне камате на појединачне износе почев од 20.01.2008. године, имајући у виду одредбу члана 279 Закона о облигационим односима који прописује да на повремена доспела новчана давања тече затезна камата од дана када је суду поднесен захтев за њихову исплату односно од 13.2.2013. године као дана подношења тужбе у овој правној ствари. Тужени је даље навео да је тужбени захтев неоснован јер се заснива на упућујућој одредби члана 193 Закона о Војсци Србије која не може бити основ за накнаду штете признавањем права на ванредно усклађивање пензије корисницима код Фонда СОВО. Тужени је истакао да се тужбом неосновано тражи ванредно повећање пензије по решењу директора Републичког фонда за ПИО утврђено за 2007. годину од 11,06 % почев од 01.01.2008. године, јер просечан износ пензије корисника у Фонду за социјално осигурање војних осигураника исплаћених у току 2007. године није био мањи од 60 % просечне нето зараде запослених у Републици Србији. Даље је навео да су војне пензије по уласку у систем цивилног пензијског и инвалидског осигурања на основу одлуке Управног одбора Фонда усклађене почев од 01.04.2008. године за 6,97 % и од 01.10.2008. године за 14,13 %, за колико је извршено усклађивање пензија за кориснике права код Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање у 2008. години, те да самим тим ни на који начин нису оштећени. Тужени је предложио да суд тужбу и тужбени захтев одбаци из разлога стварне ненадлежности, те да уколико за то не постоји основ, тужбени захтев одбије због застарелости, односно неоснованости тужбеног захтева и да тужиоца обавезе на снашање парничних трошкова.

На рочишту одржаном дана 20.08.2013. године тужилац је у свему остао код тужбе и постављеног тужбеног захтева. На истом рочишту тужени је остао у целости код одговора на тужбу и тамо изнетих навода, при чему је предложио да суд одреди прекид или застој поступка док Врховни касациони суд не заузме становиште поводом истоврсних тужби војних осигураника. Тужени је такође предложио и допуну вештачења ради утврђивања да ли је просечна пензија корисника код Фонда СОВО исплаћена у току 2007. године била мања од 60 % просечне зараде исплаћене у Републици Србији за 2007. годину.

Поднеском од 16.01.2014. године тужилац је прецизирао тужбени захтев у складу са налазом вештака економско-финансијске струке, и то варијанте број један наведеног налаза, те је предложио суду да туженог обавезе да му исплати износ од 307.365,77 динара на име главнице потраживања, износ од 162.859,48 динара на име законске затезне камате за исти период и износ законске затезне камате на износ главнице од 307.365,77 динара почев од 02.12.2013. године до коначне исплате, као и да му накнади трошкове парничног поступка. Истим поднеском тужилац је истакао да је неприхватљив обрачун у другој варијанти наведеног налаза и мишљења где је вештак умањио износ пензија тужиоца за 4,21 % без икаквог законског основа, будући да је тужиоцу пензија, односно вредност бода увећана за 4,21 % по одлуци министра одбране РС од 01.01.2008. године, у периоду док је био војни пензионер Војног пензионог фонда, те да су за њега важила сва усклађивања која су до тада по одлукама и законима била донета, а затим усклађена за 11,06 % по решењу ПФ ПИО када је тужилац постао пензионер РФ ПИО, односно када је Фонд СОВО припојен РФ ПИО за тужиоца су важила сва усклађивања као и за остале пензионере.

На рочишту одржаном дана 10.02.2014. године тужилац је остао у свему код тужбе и прецизираног тужбеног захтева, док је тужени изјавио да у свему остаје код одговора на тужбу и у целости се противио прецизираном тужбеном захтеву при чему

је указао да је рачунски део у првој варијанти налаза и мишљења судског вештака погрешан, односно да је обрачунато и ванредно усклађивање пензије тужиоца, иако је ванредно усклађивање признато одлуком Министарства одбране од 20.03.2008. године у висини од 4,21 % као ванредно усклађивање за 2007. годину, а на које се односи и ово ванредно усклађивање од 11,06 %. Такође, тужени је истакао и приговор пасивне легитимације имајући у виду да се у периоду од 01.01.2008. године до 31.12.2011. године примењивао један закон о пензијском и инвалидском осигурању, али да су постојала два различита субјекта која су га примењивала и то Фонд за цивилне кориснике пензија и Фонд за војне пензионере.

Суд је спровео доказни поступак читањем Решења Фонда за социјално осигурање војних осигураника број 562512 од 05.12.2007. године, Решења Фонда за социјално осигурање војних осигураника број 562512 од 09.02.2004. године, Решења Војне поште број 5003 од 05.12.2003. године, Наредбе начелника генералштаба Војске Србије и Црне Горе број 5-81 од 09.10.2003. године, Уверења о имовном стању РГЗ Службе за катастар непокретности Бечеј број 952-3/2013-1920 од 28.08.2013, Извода Поштанске штедионице А.Д. Београд број 90 за период од 08.07.2013. године до 06.08.2013. године, Потврде Клиничког центра Војводине, Клиника за психијатрију од 22.08.2013. године, Уверења Националне службе за запошљавање, Филијала Нови Сад, Испостава Бечеј број 0414-10114-1/2013-2794 од 27.08.2013. године, Уверење Националне службе за запошљавање, Филијала Нови Сад, Испостава Бечеј број 0414-10114-1/2013-2798 од 27.08.2013. године, налаза и мишљења сталног судског вештака економско-финансијске струке Зељковић Жељка од 10.12.2013. године и саслушањем истог, затим увидом у одлуку Уставног Суда број УЖ-5287/2011, пресуду Вишег суда у Новом Саду посл.бр. ГЖ 4028/2011 од 27.09.2012. године, пресуду Врховног касационог суда Рев. 1940/10 од 02.06.2011. године, пресуду Вишег суда у Нишу посл.бр. 5 Гж. Бр. 1535/11 од 14.06.2011. године, пресуду Апелационог суда у Новом Саду посл.бр. Гж 3344/12 од 24.10.2012. године, пресуду Вишег суда у Новом Саду посл.бр. Гж 3687/11 од 15.05.2012. године, пресуду Вишег суда у Суботици посл.бр. 3 Гж 310/12 од 23.11.2012. године, пресуду Вишег суда у Сомбору посл.бр. Гж 671/11 од 10.08.2011. године, пресуду Првог Основног суда у Београду посл.бр.76 П 24334/2012. од 18.04.2013. године, одлуку Уставног суда број Уж-4262/2012, одлуку Уставног суда од 15.03.2013. године, решење Вишег суда у Нишу број Гж 788/13 од 15.04.2013. године, решење Апелационог суда у Новом Саду број РЗ. 32/13 од 02.04.2013. године, пресуду Управног суда број 9 У. 9374/13 од 22.07.2013. године, одлуку Уставног суда број Уж-8405/2013 од 11.12.2013. године, пресуду Вишег суда у Новом Саду посл.бр. Гж. 2178/2012 од 11.12.2013. године, решење Вишег суда у Новом Саду посл.бр. Гж 2928/11 од 27.09.2012. године објављено у билтену Вишег суда у Новом Саду, Одлуку о измени одлуке о одређивању коефицијента за утврђивање укупног износа средстава за плате професионалних војника и цивилних лица у војсци Југославије, извештај РФ ПИО о промени процента усклађивања пензија и вредности општег бода од 2003. до 2010. године, Уредбу о изменама и допунама уредбе о платама и другим новчаним примањима професионалних војника и цивилних лица у Војсци Југославије, Уредбу о престанку важена Уредбе о платама и другим новчаним примањима професионалних војника и цивилних лица у Војсци Србије и Црне Горе (Службени гласник РС број 29/2008), Уредбу о начину обезбеђивања услова за почетак рада Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање 05 број 110-6569/2007 од 04.10.2007. године, Уредбу о обиму и начину преузимања имовине, обавеза и запослених од Фонда за социјално осигурање војних осигураника у Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање 05 број 110-9187/2011-1 од 15.12.2011. године, Решење о ванредном усклађивању пензија, вредности општег бода и новчаних накнада од

јануара 2008. године објављено 01 број 181-431/08 од 25.01.2008. године, извештај РФ ПИО о броју корисника и просечном износу пензијаза децембар 2007. године, акт Удружена војних пензионера Србије број01 број 529-2 од 10.10.2013. године, акт Дирекције РФ ПИО број 181-7812/13 од 23.12.2013. године, извештај РФ ПИО о износу просечне пензије корисника војних пензија и учешћу просечне пензије у просечној заради без пореза и доприноса у 2007. години, преглед укупне просечне нето пензије свих пензионера из категорије запослених и корисника војних пензија у периоду од 01.01.2007. године до 31.12.2007. године, Одлуку министра одбране о усклађивању војних пензија за 2007. годину објављену у Службеном војном листу од 20.03.2008. године и саслушањем тужиоца Кораћ Радоја у својству парничне странке, па је на основу овако изведених доказа утврђено следеће **чињенично стање**:

Наредбом начелника генералштаба Војске Србије и Црне Горе тужиоцу је престала професионална војна служба закључно са даном 31.12.2003. године. Након тога, тужиоцу је решењем Фонда за социјално осигурање војних осигураника број 562512 од 09.02.2004. године признато право на пензију у месечном износу од 16.458,29 динара, са вредношћу бода од 6.710,00 динара почев од 01.01.2004. године, што изражено у бодовима износи 2452,800 бодова, односно 80 % од пензијског основа.

Решењем Фонда за социјално осигурање војних лица број 562512 од 05.12.2007. године тужиоцу је признато право на усклађивање пензије почев од 01.08.2004. године и од 01.10.2005. године на основу Закона о Војсци Југославије и Уредбе о платама и другим новчаним примањима професионалних војника и цивилних лица у ВЈ, те је пензија тужиоца била усклађена на 3.960,832 бода, односно 80 % пензијског основа.

У свом исказу тужилац је изјавио да је за ванредно усклађивање пензија од 11,06 % сазнао од колега, те да није добио никакво решење од Фонда за пензијско и инвалидско осигурање нити је тражио да му такво решење доставе. Надаље је указао да је за ванредно усклађивање пензија сазнао 2012. године и да је након тога поднео тужбу. Навео је да му је, будући да је члан удружења војних пензионера, управо из удружења саветовано да поднесе тужбу.

*Горње чињенице суд је утврдио увидом у решење Фонда за социјално осигурање војних осигураника број 562512 од 05.12.2007. године, решење Фонда за социјално осигурање војних осигураника број 562512 од 09.02.2004. године, решење Војне поште број 5003 од 05.12.2003. године, наредбе начелника генералштаба Војске Србије и Црне Горе број 5-81 од 09.10.2003. године, те саслушањем тужиоца Кораћ Радоја у својству парничне странке.*

Суд је посебним решењем од 22.08.2013. одредио економско-финансијско вештачење на околност висине неисплаћене разлике пензија до пуног износа у периоду од 01.01.2008. године до 31.12.2012. године, као висине материјалне штете настале услед неусклађивања пензија са повећањем 11,06 % у наведеном периоду које је поверио сталном судском вештаку економске струке Зељковић Жељку, те је именовини вештак на основу података из списка предмета и података прикупљених у току поступка вештачења и на основу правила економско-финансијеске струке израдио две варијанте обрачуна разлике усклађене и исплаћене пензије за посматрани период.

Прва варијанта потраживања тужиоца према туженом утврђена је тако што се припадајућа пензија обрачунава тако што је вредност бода из октобра 2007. године у износу од 9,02 динара од 01.01.2008. године увећана за 4,21 % по Одлуци министра одбране РС (нова вредност бода 9,400 динара), а затим усклађена са 11,06 % по решењу РФ ПИО (вредност бода 10,440 динара), а каснији пораст пензија у периоду вештачења од 01.01.2008. године до 31.12.2012. године обрачунат је као и свим корисницима РФ ПИО, тако да је тужени тужиоцу, према описаној варијанти, мање исплатио износ од 307.365,77 динара. Затезна камата према овој варијанти писменог налаза и мишљења обрачуната за сваку месечну разлику са стањем на дан 01.12.2013. године износи 162.859,48 динара, а укупно потраживање на дан 01.12.2013. године износи 470.225,25 динара.

Усклађена пензија је за период од јануара до марта **2008.** године износила 41.349,66 динара месечно, а тужиоцу је исплаћен износ од 37.234,37 динара за сваки месец, па је разлика износила 4.115,29 динара на месечном нивоу. Усклађена пензија је за април **2008.** године износила 44.234,57 динара, а тужиоцу је исплаћен износ од 39.828,90 динара, па је разлика износила 4.405,67 динара. Усклађена пензија за период од маја до септембра **2008.** године износила је 44.233,26 динара месечно, а тужиоцу је исплаћен износ од 39.826,16 динара, па је разлика износила 4.407,10 динара на месечном нивоу. Усклађена пензија за месец октобар **2008.** године износила је 50.480,80 динара, а тужиоцу је исплаћен износ од 45.457,62 динара, па је разлика износила 5.023,18 динара.

Усклађена пензија је за период од **новембра** месеца **2008.** године до **новембра** месеца **2010.** године износила 50.480,40 динара месечно, а тужиоцу је за сваки месец у наведеном периоду исплаћен износ од 45.454,50 динара, па је разлика износила 5.025,90 динара на месечном нивоу. Усклађена пензија за месец **децембар 2010.** године је износила 51.490,42 динара, а тужиоцу је исплаћен износ од 46.363,59 динара, па је разлика износила 5.126,83 динара.

Усклађена пензија за месец јануар **2011.** године износила је 51.490,42 динара, а тужиоцу је исплаћен износ од 46.368,68 динара, па је разлика за дати месец износила 5.121,74 динара. Усклађена пензија за **фебруар** и **март 2011.** године износила је 51.490,42 динара, тужиоцу је за исте исплаћен износ од 46.365,49 динара, па је разлика износила 5.124,93 динара за оба месеца. Усклађена пензија за **април 2011.** године износила је 54.322,81 динара, а тужиоцу је исплаћен износ од 48.915,59 динара, па је разлика за тај месец износила 5.407,22 динара. Усклађена пензија у периоду од **маја до септембра 2011.** године износила је 54.332,81 динара, а тужиоцу је за сваки месец у наведеном периоду исплаћен износ од 48.916,27 динара, па је разлика за сваки месец у наведеном периоду износила 5.406,54 динара. Усклађена пензија за месец **октобар 2011.** године износила је 54.974,68, а тужиоцу је за исти месец исплаћен износ од 49.502,58 динара, па је разлика износила 5.472,10 динара.

Усклађена пензија у периоду од **новембра** месеца **2011.** године до **марта** месеца **2012.** године износила је 54.974,68 динара, а тужиоцу је за сваки месец у наведеном периоду исплаћен износ од 49.502,58 динара, па је разлика износила 5.472,21 динара месечно. За период од **априла до септембра 2012.** године усклађена пензија износила је 56.878,53 динара, а тужиоцу је за наведени период исплаћиван износ од 51.215,26 динара, па је разлика за сваки месец износила 5.663,27 динара. Усклађена пензија за период од **октобра до децембра 2012.** године износила је 58.845,51 динара, а тужиоцу је исплаћен износ од 52.239,57 динара, па је разлика у наведеном периоду износила 5.775,53 динара месечно.

Друга варијанта потраживања тужиоца према туженом утврђена је тако што се припадајућа пензија обрачунава тако што је вредност бода из октобра 2007. године (9,02 динара) од 01.01.2008. године усклађена за 11,06 % по решењу РФ ПИО (вредност бода 10,018) динара, а пораст пензија у периоду вештачења је обрачунат као и свим корисницима РФ ПИО, односно без увећања за 4,21 % у периоду од 01.01.2008. године до 31.12.2012. године, па је тужени тужиоцу према другој варијанти мање исплатио износ од 184.086,10 динара. Затезна камата према другој варијанти обрачуната за сваку месечну разлику са стањем на дан 01.12.2013. године износи 97.014,36 динара, а укупно потраживање на дан 01.12.2013. године износи 281.100,46 динара.

*Горе наведене чињенице суд је утврдио читањем налаза и мишљења сталног судског вештака економско-финансијске струке Зељковић Жељка од 10.12.2013. године и саслушањем истог.*

Одлуком министра одбране од 20.03.2008. године утврђено је да новчана вредност бода за обрачунавање пензија и других новчаних накнада корисника војних пензија од 01.01.2008. године износи 9,40 динара.

*Наведене чињенице суд је утврдио читањем Одлуке министра одбране о усклађивању војних пензија за 2007. годину објављену у Службеном војном листу од 20.03.2008. године.*

Решењем туженог о ванредном усклађивању пензија, вредности општег бода и новчаних накнада од јануара 2008. године усклађене су пензије, вредност општег бода, новчане накнаде за телесно оштећење и помоћ и негу и новчане накнаде по основу инвалидности из члана 224 Закона о пензијском и инвалидском осигурању од 01.01.2008. године за 11,06%.

*Предње чињенице суд је утврдио читањем Решења о ванредном усклађивању пензија, вредности општег бода и новчаних накнада од јануара 2008. године објављено 01 број 181-431/08 од 25.01.2008. године*

**Тужбени захтев тужиоца је основан у целости.**

Основаност тужбеног захтева произилази из одредби члана 1 и члана 5 Уредбе о начину остваривања и престанку права из пензијског и инвалидског осигурања војних осигураника и о начину остваривања права и надлежности за одлучивање о правима из пензијског и инвалидског осигурања (Службени лист СРЈ бр. 36/94 и 42/2002 и Службени гласник РС 23/2009), члана 261 Закон о Војсци Југославије (Службени лист СРЈ број 43/94, 28/96, 44/99, 74/99, 3/02, 37/02, 7/05, 44/05), члана 193 и члана 197 Закона о Војсци Србије, члана 79 став 1. Закона о изменама и допунама закона о пензијском и инвалидском осигурању, члана 2 Уредбе Владе Републике Србије о обиму и начину преузимања имовине, обавеза и запослених од Фонда за социјално осигурање војних осигураника у Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање и одредби чланова 154, 155 и 172 Закона о облигационим односима.

Чланом 1 Уредбе о начину остваривања и престанку права из пензијског и инвалидског осигурања војних осигураника и о начину остваривања права и надлежности за одлучивање о правима из пензијског и инвалидског осигурања (Службени лист СРЈ бр. 36/94 и 42/2002 и Службени гласник РС 23/2009), предвиђено је да се права војних осигураника из пензијског и инвалидског осигурања остварују у складу са законом о Војсци Југославије на начин утврђен овом уредбом, док је чланом 5 наведене уредбе одређено да се пензије и друга примања војних осигураника усклађују по службеној дужности, док ће се појединачна решења о усклађивању војних пензија и других примања војних осигураника издавати на захтев самих војних осигураника.

Закон о Војсци Југославије ( Службени лист СРЈ број 43/94, 28/96, 44/99, 74/99, 3/02, 37/02, 7/05, 44/05 ) који је био на снази до 31.12.2007. године одредбама члана 261 предвиђао је да се пензије одређене по овом закону усклађују почетком сваке календарске године са пензијама одређеним у претходној години. Ставом 2. наведеног члана било је прописано да се пензије усклађују тако што се као пензијски основ за раније остварене пензије узима плата која припада за одговарајући чин од кога се одређују пензије остварене у претходној години. Став 3. овог члана даље је предвиђао да ако је структура плате према којој се на основу прописа о платама професионалних војника утврђује пензијски основ измењена у односу на раније прописе о платама тих лица, измењени износи плата узимају се за утврђивање новог пензијског основа. Ставом 4. било је прописано да се пензије усклађене по овом члану од 1. јула текуће године, на основу прописа о платама професионалних војника, усклађују са кретњем номиналних плата професионалних војника одговарајућег чина, те да се пензије усклађују и пре истека рока од шест месеци ако номинални раст, односно пад плата професионалних војника буде већи од 5 %.

Ступањем на снагу Закона о Војсци Србије 01.01.2008. године престао је да важи наведени Закон о Војсци Југославије, а одредбом члана 197 наведеног закона предвиђено је да до доношења прописа о војној обавези, социјалном, здравственом и пензијском и инвалидском осигурању професионалних војних лица на снази остају, између осталог, одредбе Закона о Војсци Југославије које се налаза у поглављу XVI- Пензијско и инвалидско осигурање и то чл. 240 до 260 и од чл. 262 до 278, одакле се може утврдити да овим законом није остао на снази члан 261 претходно важећег закона.

Чланом 193 Закона о Војсци Србије предвиђено је да се усклађивање износа војних осигураника остварених до дана ступања на снагу овог закона, као и пензија остварених по ступању овог закона на снагу, врши по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање.

Чланом 79 став 1. Закона о изменама и допунама закона о пензијском и инвалидском осигурању прописано је да послове обезбеђивања и спровођења пензијског и инвалидског осигурања, као и послове финансијског пословања који су били у надлежности Фонда за социјално осигурање војних осигураника на дан 01.01.2012. године преузеће Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање. Ставом 3. истог члана предвиђено је да даном преузимања послова обезбеђивања и спровођења пензијског и инвалидског осигурања из става 1. овога члана, Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање преузеће имовину, обавезе и запослене од Фонда за социјално осигурање војних осигураника у делу који се односи на послове пензијског и инвалидског осигурања. Ставом 5. овог члана прописано је да се, изузетно од става 3. овог члана, преузимање не односи на обавезе доспелих а



неизмирених новчаних потраживања корисника војних пензија, по основу делимичног усклађивања пензија и новчаних накнада, утврђених у члану 193 став 2. Закона о Војсци Србије, а насталих до ступања на снагу овог закона, за које ће се средства обезбедити у буџету Републике Србије, у складу са законом и посебним актом Владе.

Чланом 2 Уредбе Владе Републике Србије о обиму и начину преузимања имовине, обавеза и запослених од Фонда за социјално осигурање војних осигураника у Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање прописано је да Републички фонд ПИО, сагласно Закону о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, преузима имовину, обавезе и запослене из члана 1 став 1. ове уредбе даном преузимања послова обезбеђивања и спровођења пензијског и инвалидског осигурања и послове финансијског пословања који су били у надлежности фонда СОВО.

Одредбом чл. 154. Закона о облигационим односима прописано је да ко другоме проузрокује штету, дужан је накнадити је, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице.

Одредбом члана 155 Закона о облигационим односима прописано је да је штета умењење нечије имовине (обична штета) и спречавање њеног повећања (измакла корист) као и наношење другоме физичког или психичког бола или страха (нематеријална штета).

Одредбом члана 172 став 1. Закона о облигационим односима прописано је да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција.

Суд је у смислу одредаба чл. 7. и 8. ЗПП-а ценио сваки доказ појединачно и све доказе заједно, и прихватио је писмену документацију прикључену списима као веродостојну, коју странке нису оспориле у току поступка, па ни суд није имао разлога да посумња у исту.

У току поступка суд је утврдио да је тужиоцу решењем Фонда за социјално осигурање војних осигураника број 562512 од 09.02.2004 признато право на пензију, која је пензија тужиоцу усклађена решењем од 05.12.2007. године. На основу одлуке министра одбране о усклађивању војних пензија за 2007. годину од 20.03.2008. године утврђено је да новчана вредност бода за обрачунавање пензија и других новчаних накнада корисника војних пензија од 01.01.2008. године износи 9,40 динара, те да је на ту вредност бода уследило ванредно усклађивање од 11,06 % утврђено решењем Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање од 25.01.2008. године. Наиме, имајући у виду описану законску одредбу члана 193 Закона о Војсци Србије, тужени је био у обавези да усклађивање пензија војних осигураника врши по динамици и на начин како је то предвиђено законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање, односно тужени је био дужан да врши усклађивање пензија војних обавезника на основу одредби Закона о пензијском и инвалидском осигурању почев од 01.01.2008. године, односно од момента ступања на снагу Закона о Војсци Србије, па је утврђено да је тужени морао ускладити и пензију тужиоца за 11,06 % и то по службеној дужности на основу члана 5 Уредбе о начину остваривања и престанку права из пензијског и инвалидског осигурања војних осигураника. Како тужени није поступио на описани начин причинио је тужиоцу штету у смислу члана

155 и члана 172 Закона о облигационим односима у виду умањења имовине тужиоца, па је сходно одредби члана 154 истог закона дужан накнадити проузроковану штету.

Изнето становиште у потпуности подржава Уставни суд Србије, који је у бројним одлукама којима је усвојио уставне жалбе заузео јасан правни и општеобавезујући став да се и на војне пензионере који су се налазили у систему републичког пензијског и инвалидског осигурања од 01.01.2008. године има искључиво применити Закон о пензијском и инвалидском осигурању, што другачије речено значи да је и тужилац као и сви други пензионери имао право на ванредно усклађивање пензије почев од 01.01.2008. године.

Ценећи налаз и мишљење сталног судског вештака економске струке Зељковић Жељка из Новог Сада од 10.12.2013. године, суд је прихватио прву варијанту обрачуна увећања за 11,06 % наведеног налази и мишљења и истој поклонио веру из разлога што је као полазна вредност бода приликом обрачуна узет износ од 9,40 динара по боду, а који износ је утврђен одлуком министра одбране РС од 20.03.2008. године са почетком важења од 01.01.2008. године. Сходно наведеном суд је одлуку о висини постављеног тужбеног захтева донео прихватајући у свему прву варијанту налаза и мишљења именованог вештака.

Због наведеног суд је одбио предлог туженог за извођење доказа допунским вештачењем на околност да ли је просечна пензија корисника Фонда СОВО исплаћена у току 2007. године била мања од 60 % просечне зараде у Републици Србији исте године, из разлога што је овај предлог без утицаја на одлуку суда по постављеном тужбеном захтеву.

Одлучујући о приговору стварне ненадлежности који је тужени истакао у одговору на тужбу, суд је нашао да је исти неоснован. Ово из разлога што се постављеним тужбеним захтевом тражи накнада материјалне штете коју је тужени проузроковао својим незаконитим радом за мање износе пензије које су тужиоцу исплаћиване, а за коју је надлежан основни суд, што је и предвиђено чланом 1 Закона о парничном поступку. Дакле, постављеним тужбеним захтевом се не тражи усклађивање пензије, већ исплата разлике неисплаћене пензије.

Суд је ценио и истакнути приговор застарелости потраживања тужиоца, па је нашао и да је овај приговор неоснован, будући да је тужилац тужбу поднео 13.02.2013. године, а да се накнада штете потражује за период од 01.01.2008. године до 01.12.2013. године, самим тим у конкретном случају није протекао рок од три године од момента сазнања тужиоца за причињену штету предвиђен чланом 376 ставом 1. Закона о облигационим односима, а у сваком случају није протекао објективни рок од 5 година од дана настанка штете предвиђен ставом 2. истог члана.

Одлучујући о приговору неоснованости потраживања законске затезне камате на појединачне износе почев од 20.01.2008. године, суд је мишљења да тужиоцу припада разлика пензије за период од 01.01.2008. године до 01.12.2013. године са законском затезном каматом на сваки доспели месечни износ, као и законска затезна камата на наведени износ почев од 02.12.2013. године па до коначне исплате, као што је то утврђено у налазу и мишљењу судског вештака.

Наводи у одговору на тужбу да су војне пензије по уласку у систем цивилног пензијског и инвалидског осигурања на основу одлуке Управног одбора Фонда ПИО усклађене почев од 01.04.2008. године за 6,97 % и од 01.10.2008. године за 14,13 %, за

колико је извршено усклађивање пензија за кориснике права код Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање у 2008. години, те да самим тим војни пензионери ни на који начин нису оштећени, нису основани јер из утврђеног чињеничног стања јасно произилази да се свако усклађивање које установи Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање односи и на војне пензионере, па самим тим и наведено повећање од 25.01.2008. године за 11,06 %.

Суд је одбио предлог туженог за одређивање прекида или застоја поступка у овој правној ствари до заузимања становишта Врховног касационог суда поводом истоврсних тужби војних осигураника из разлога што је сматрао да би сваки прекид или застој водио одуговлачењу поступка, будући да је суд на основу доказа који се налазе у списима, те увидом у многобројне одлуке судова ниже и више инстанце на територији Републике Србије приложених у списима предмета нашао да је тужбени захтев основан.

При доношењу одлуке суд је ценио и приговор пасивне легитимације туженог којим је исти истакао да се у периоду од 01.01.2008. године до 31.12.2011. године примењивао један закон о пензијском и инвалидском осигурању од стране два различита субјекта Фонда цивилних корисника пензија и Фонда за војне пензионере, па је нашао да је овај навод туженог нејасан, и по оцени суда неоснован имајући у виду одредбу члана 79 став 5. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, којим је прописано да Фонд ПИО преузима комплетне послове Фонда СОВО, осим послова који се односе на доспела, а неизмирена новчана потраживања корисника војних пензија која су настала по прописима пензијског и инвалидског осигурања војних осигураника да ступања на снагу Закона о Војсци Србије објављеног у Службеном гласнику РС број 116/07, који је ступио на снагу 01.01.2008. године.

Ценећи исказ тужиоца, суд је исти прихватио јер је дат јасно и конкретно, сагласан је са осталим изведеним доказима и поткрепљен документацијом приложеном у списима.

Због тешког имовног стања, а на основу одредбе члана 168 ЗПП-а, суд је посебним решењем донетим на записнику од 10.02.2014. године ослободио тужиоца обавезе плаћања судске таксе у овој правној ствари.

О трошковима поступка суд је одлучио применом члана 153 Закона о парничном поступку, па је обавезао туженог да тужиоцу накнади проузроковане трошкове поступка, те да му у том смислу исплати износ од укупно 70.500,00 динара, који трошкови се конкретно односе на састав тужбе у износу од 6.000,00 динара, за поднеске од 09.07.2013. године, 26.08.2013. године и 15.01.2014. године износ од по 6.000,00 динара, на име трошкова вештачења у парничном поступку 24.000,00 динара, за приступ на рочиште за главну расправу дана 20.08.2013. године са сатнином 7.500,00 динара, за приступ на рочиште за главну расправу дана 18.11.2013. године са сатнином 7.500,00 динара и за приступ на рочиште за главну расправу дана 10.02.2014. године износ од 7.500,00 динара.

Суд је горе исказане трошкове поступка по појединачно предузетим процесним радњама пуномоћника тужиоца одмерио у складу са важећом адвокатском тарифом на дан пресуђења као и на основу вредности предмета спора, с тим што је мишљења да се у овом случају има сматрати да постоји само један тужбени захтев, те да стога пуномоћнику тужиоца не припада повећање од 50 % за други тужбени

захтев. Даље, суд није досудио тужиоцу на име састава поднеска од 28.08.2013. године (тачка 4 трошковника тужиоца) тражени износ од 13.500,00 динара сматрајући да исти поднесак није био неопходан будући да је тужилац већ у тужби образложио захтев ради ослобађања од плаћања судске таксе у овом предмету, па је доказе на исте околности могао предати на рочишту за главну расправу.

На основу изложеног, одлучено је као у изреци ове пресуде.

**ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:**

Против ове пресуде дозвољена је жалба у року од 8 дана од дана пријема исте, Вишем суду у Зрењанину, а путем овог суда

